

Månadsblad

Månadsbladet nr 8

Mars 2023

Årgång 33

Utgiven av Lerum RKs Informations & PR kommitté

Ordförande/Redaktör: Magnus Bolle, magnus.bolle@telia.com

IT samordnare: Ronny Terbrant, ronny.terbrant@telia.com

Medarbetare: Ulla Alvermalm, Sture Larsson, Lars Ohrås,
Sven-Olof Pettersson och Lars Zetterström.

Hemsida: lerum.rotary2360.se

President Lars-Peter har ordet: I höst blir det födelsedagskalas, en vi alla känner fyller 50 år och alla är vi bjudna. Så "save the date" som ungdomarna säger och datumet som gäller är 28 oktober och femtioårsringen är vår klubb, Lerum Rotaryklubb.

"Lerumsbor hatar vi, sade min far apropå inget särskilt. Det förvånade mig. Jag kunde inte komma på något annat som han sagt sig hata genom åren. Han har ett mildt sinnelag. Och varför sade han vi? Vilka var de?" – Så inleder Erik Andersson kapitlet om Lerum, Vättle Härad, i sin, i mitt tycke, underbara bok "Hem" från 2021.

Varför undrar man som läsare och vad har nu detta med Lerum Rotaryklubb att göra? Förklaringen var enkel och gick bara litet mer än sjuttio år tillbaka i tiden. När han gick på tåget i Norsesund hade han många bekanta bland medresenärerna, det var gott om plats och trivsamt. I Floda kom det på litet mer folk, sedan ytterligare några i Stenkullen och Hedefors. I Lerum formligen välldes de in. Vad har det då att göra med vår klubb? Enligt mig då, så har vi en mycket god närvaro på våra veckomöten, vi trivs, får intressanta föredrag och vi gör gott i samhället, *MEN* om vi vill att detta skall fortsätta så måste vi bli fler och samtidigt sänka medelåldern.

Vi har en fin klubb och vill vi att detta skall fortgå så måste vi bli fler och yngre så är det enklaste sättet att bjuda in lämpliga vänner och bekanta så att de får upp ögonen för Lerum Rotaryklubb och vill bli del av vår verksamhet. Då kan vi se fram emot fler födelsedagar för klubben.

Mars månad har bjudit på ett antal trevliga föredrag, fast mars började illavarslande med inställt veckomöte p.g.a. vådrets makter. Kung Bore gjorde storstilad, men kortvarig, comeback och vi fick ta ett snabbt beslut. I samma veva blev vi av med vår matleverantör. Veckan efter var vi åter på banan, ny matleverantör och ett underhållande egoföredrag där vi fick lära känna vår klubbkamrat Greger Jansson.

Varför firar vi Påsk, hur kommer fastan in i det hela? Det var frågor som Tommy Brandt redde ut och det behövs, kanske inte just i Lerum Rotaryklubb, men kunskapen om kristenhetens största och viktigaste helg är inte särskilt utbredd i samhället. Mars sista veckomöte handlade om ett av mina favoritämnen historia, här ekonomisk historia med tonvikt på Göteborg och stadens utveckling – tack Jan Kuuse.

Nu är vi på väg in i april, våren är här och där utanför mitt fönster för vårvindarna allehanda pollen med sig. För de flesta av oss innebär det inga problem, men vi är några som varje vår inser att hösten kanske inte är så eländig trots allt.

Så slutligen, ännu en dag att hålla reda på, tisdag 19 december. Då blir det traditionsenlig julfest även i år. Även detta är ett datum att redan nu skriva in i kalendern och meddela den som vi eventuellt tar med, i mitt fall min hustru,

Så tackar jag alla er för mars och ser fram emot april med nya upplevelser och förhoppningsvis en härlig vår för oss alla.

Lars-Peter Forsberg

Veckomöte nr 26 den 7 mars 2023

Inställt möte

Mötet inställt på grund av snövädret.

Veckomöte nr 27 den 14 mars 2023

Egoföredrag

Greger Jansson

Presidenten öppnade möte 27, år 22/23, med att anmäla en närvaro av 35 medlemmar d.v.s. 56 %.

Förutom föredragshållaren gästades vi av Lars Wallenius, blivande medlem. Presidenten anmodade alla att applådera oss själva och vår gäst.

Ett glatt födelsedagsbarn!

Dagens födelsedag firades med hurrarop och sång för Tommy Johansson.

Historiska händelser den 7 mars var bl.a. att 1876 fick A Graham Bell patent på telefonen. Den 14 mars, för många år, sedan sålde drottning Katarina Cypern till Venedig och dog Karl Marx och August Palm.

Arne G. informerade om att vi nu fått en ny matleverantör, Delikatessen i Stenkullen. För dagen serverades råakor med fläsk och lingonsylt till allas belåtenhet. På grund av alla prishöjningar i samhället höjs matpriset till 120 kr from mötet den 21 mars.

Greger, nu boende i Lerum sedan sex år höll nu sitt EGO-föredrag med en innehållsrik datapresentation som kommer att läggas in på vår hemsida under Dokument.

I korthet föddes Greger i Majorna den 8 april 1950 för att sedan efter några år flytta till Kortedala, militärtjänsten ägde rum i Kiruna och efter Handelshögskolan arbetade han huvudsakligen inom transport-och logistikbranschen bla under några år i det "kalla" Östersund.

Åter i Göteborg med en ny fru fortsatte arbetet i den tidigare branschen. Greger fick nu även tillfälle att utveckla sina hobbies bland motorcyklar och bilar, bl.a. som ordförande i Mazda-Miata klubben. Även Mat- och Vinintresset tog sin början och utvecklades. Efter sitt föredrag fick Greger välförtjänta applåder.

Presidenten informerade om att klubben firar 50 år den 28 oktober och den ordinarie julfesten den 19 december. Bör noreras av alla. Mötet den 21 mars skall handla om Kasten Hof med ett inledande lotteri. Inkommande President leder mötet.

LARK får information av Kom.styrelsens ordförande och ALINGSÅS informeras om "Därför högre elpriser".

Presidenten avslutade mötet med ett tack för allas närvaro och påbjöd klockringning.

Under hemfärd gladdes vi alla till att snön nu åter var borta.

En glad föredragshållare också.

Veckomöte nr 28 den 21 mars 2023

Fastan och påskhögtiden

Närvaro: 26 st 41%

Kvällens mat kassler, korv med rotmos - alla lät sig väl smaka.

Kvällens möte hölls av vår Tillträdande president Marina Skyldberg Ståhl som hälsade alla välkomna.

Hon berättade om vilka speciella dagar det var denna dag; Världspoesidagen, Internationella Dockdagen och Internationella Skogsdagen med flera.

Så var det dags för kvällens föredragshållare Tommy Brandt att prata om fastan och påskan.

Julen varar väl till påska? Nä julen slutar 40 dagar efter juldagen på Kyndelmässodagen som också kallas Jungfru Marias kyrkogångsdag. Den handlar om vad som hände när Jesus bars fram i templet av Josef och Maria på hans fyrtionde levnadsdag.

..och där emellan kommer fastan.

Fastlagen är tre festdagar innan fastan börjar. Förr var det ett sätt att äta upp sig innan den 40 dagar långa fastan börjar. Fastlagen avslutas på fettisdagen då vi firar med att äta en fastlagsbulle.

Talet 40 har stor betydelse. 40 dagar och 40 nätter regnade det när den stora syndafloden kom på Noas tid. Moses ledde sitt folk genom öknen i 40 år och stannade hos Herren Gud på berget i 40 dagar när han fick ta emot de tio buden. I vårt kyrkoår har vi fastan i 40 dagar och tiden mellan påsk och Kristi Himmelfärdsdag varar också i 40 dagar.

Inom judendomen firas påskan till minne av judarnas uttåg ur Egypten. Högtiden inleds vid första fullmånen efter vårdagjämningen. Under påskens första två dagar håller man "seder", en symbolisk påskmåltid. Påskfesten pågår i sju dagar.

Palmsöndagen inleder den stilla veckan. Dymmelonsdag heter så för att man bytte ut dymmeln i kyrkklockan mot en i trä för dovare ljud. Skärtorsdagen intog man nattvarden. 50 dagar efter påsk infaller pingst.

Vår tillträdande president Marina tackade Tommy för ett mycket intressant föredrag och vi instämde med en stor applåd.

Marina avslutade mötet med att slå i klockan.

Sven Pettersson

Veckomöte nr 29 den 28 mars 2023

Göteborgs entreprenörer och donatorer

Nu var vår ordinarie President tillbaka i tjänst och han öppnade mötet och anmälde 41 närvarande medlemmar vilket motsvarar 63 %.

Dagens gäster var: Eva Rosén införd av Göran N, Margareta Wilholm införd av Jan K och vår blivande medlem Lars Wallenius. Applåder för gästerna.

Aktuella födelsedagar var: Conny Leinstedt och Manfred Hess som båda fyllt 75 år och som hyllades med hurra-rop och skönsång.

Presidenten informerade som vanligt om händelser som förevarit tidigare år på dagens datum: Yngsjömordet, Turkiet ändrar sina stadsnamn, Olle Länsberg och Janne Nilsson(?) dör och Virginia Wolf och Mona Krantz föds.

Information gavs åter om två viktiga datum: 28 oktober 50-årsjubileum och 19 december Julfest.

Jan Kuuse

Jan Kuuse inledde sin "Ekonomiska historia" genom att påminna om att en stor del av den tidiga företagsverksamheten uppstod genom olika entreprenörers initiativ och drivkraft.

Under 1700-talet påbörjades verksamhet i Stockholm och Karlskrona under århundrades slut även i Göteborg som nu var rikets andra stad i storlek. Början uppstod med Ost-indiska kompaniet och Sillfisket i Bohuslän. Kompaniet köpte siden, silke och porslin från Kina, Kanton, genom att byta till sig silver i Cadiz, Spanien, som betalningsmedel och som införskaffades genom att sälja svenska produkter som järn och trä.

1813 gick Kompaniet som skapades av bl.a. Chalmers och Alströmer i konkurs. Det dominerande Sillfisket upphörde till stor del 1908.

Fler exempel är: Carnegie, sockerbruket som använde sig av importerat rörsocker, tillkom framförallt på initiativ från Dickson och Ekman. På Klippan startades även Porter-bryggeriet av Oscar Ekman med hjälp av en donation från Carnegie.

Dessa familjer liksom flera andra satte sin prägel på den tidens Göteborg. Bratt och Källberg startade handelshus för export av svenska produkter. Andra handelshus ägnade sig, under slutet av 1800-talet, åt importverksamhet av bla kol och kocks. Malmsten och Bergwall skapade fram till 1980 flera medicintekniska företag bla Pharmacia som dotterbolag. De donerade medel för startandet av universitetet och handelshögskolan.

Göteborg blev ett centrum för den svenska importen och exporten då dåtida kommunikationer kom samman genom Göta älv och Göta kanal för Vänersjöfarten, Västsvenska järnvägen från Stockholm och Bergslagsbanan från Falun.

Strindberg ville vid ett besök i Göteborg under slutet av 1800-talet "flytta Stockholm till Göteborg" där flera möjligheter fanns för internationellt utbyte.

Nya handelshus startade: Elof Hansson, Ekmans och utbrytaren Cellmark som huvudsakligen ägnade sig åt 40 % av världens "fria försäljning av pappersmassa".

Rederier uppstod: Broströms genom Dan Broström och Transatlantic genom Wilhelm Lundgren. Även Svenska Lloyd och Johnssons i Stockholm var verksamma. En av orsakerna var genom att möjligheterna nu öppnade sig genom de nybyggda kanalerna i Suez och Panama. De olika rederierna koncentrerade sig på olika världsdelar.

Textilindustrin uppstod i Söveåns dalgång. Gamlestadens försäljningschef Sven Winqvist utvecklade kullagret som skapade SKF 1903 var ett av de många "snille-företag" som byggt Sverige. Assar Gabrielsson som var försäljningschef på SKF bildade med hjälp av ingenjören Gustav Larsson fordonsindustrin VOLVO.

Andra exempel är Martin Thomas som startade ett betongföretag med 15% av den svenska marknaden som blev mycket stora även i USA. På Hisingen etablerades förutom VOLVO även ESAB som bidrog till att den nya varvsindustrin kunde utnyttja svetsmekaniken vid modernt fartygsbyggande. Eriksberg och Götaverken var stora och lyckosamma fram till 1970 då en kris uppstod i varvsbranschen.

Olof Palme lär vid ett besök i Göteborg jämfört verksamheten på svenska Hisingen med det tyska Ruhrområdet.

I dagens miljö utvecklas på Hisingen utbildning, konsultverksamhet och utveckling av framtida fordonskluster.

Med detta konstaterande avslutade Jan Kuuse sin föreläsning och på Presidentens förslag tackade vi alla med en applåd för ett innehållsrikt och intressant framförande via en klassisk talarstol.

Nästa möte handlar om bombplan i Landvetterån och på LARK och Alingsås med Egoföredrag.

Klockan slog och vi fick gå ut i något som påminner om den kommande våren.

Vid Tangenterna / Sture Larsson